Taşınan Eşyanın Gümrük Vergileri TIR Karnesi Teminat Tutarı

Gümrükler Genel Müdürlüğü 10.02.2023 Tarihli 82504717 Sayılı Yazı - Taşınan Eşyanın Gümrük Vergilerinin TIR Karnesi Teminat Tutarını Aşması

T.C. TİCARET BAKANLIĞI Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-96603261-010.05 [GGM-TIR İŞLEMLERİ] **Konu :** Taşınan Eşyanın Gümrük Vergilerinin TIR Karnesi Teminat Tutarını Aşması

10.02.2023 / 82504717 DAĞITIM YERLERİNE

1975 tarihli TIR Sözleşmesi çerçevesinde yürütülen ve ülkemizin de uygulayıcısı olduğu TIR Sistemi, ticarete konu eşyanın sınır geçişlerinin ve gümrük işlemlerinin mümkün olduğunca hızlı ve kolay biçimde, herhangi bir ek teminat verilmeden yapılabilmesine imkân sağlamaktadır. Ancak son dönemde Genel Müdürlüğümüze intikal ettirilen olaylarda, taşınan eşyanın gümrük vergilerinin beher TIR Karnesi başına teminat tutarı olan 100.000 Avro`nun üzerinde olması nedeniyle gümrük idarelerince TIR Karnesi`nin kapatıldığı ve eşyanın transit beyannamesi açılarak sevk edildiği bildirilmiştir.

TIR Sözleşmesi`nin 9 uncu maddesi "*Bu maddenin birinci paragrafında belirtilen son geçerlilik gününde veya bu günden önce hareket noktasındaki Gümrük idaresince kabul edilen karne, varış noktasındaki Gümrük idaresinde TIR işlemi sonuçlanıncaya kadar geçerlidir.*" hükmünü amirdir. TIR Karnesi muhteviyatı eşyanın gümrük vergi ve resimlerinin 100.000 Avro'yu aşması durumunda TIR Karnesi'nin kapatılarak yerine transit beyannamesi açılması uygulaması TIR Sözleşmesi hükümleri ile çelişmektedir.

TIR Karnesi, TIR Sistemi kapsamında taşınan eşya için uluslararası bir garantinin varlığını ispat etmektedir. Makul bir gerekçe (karnenin sayfalarının bitmesi, geçerlilik süresi dolmuş TIR Karnesi'nin hareket gümrük idaresince sehven kabul edildiğinin tespiti vb.) olmadan, sadece TIR Karnesi muhteviyatı eşyanın gümrük vergilerinin yüksek olması nedeniyle mevcut TIR Karnesi'nin kapatılması ve yerine transit beyannamesi açılması, Sözleşmenin uluslararası taşımacılıktaki idari

formalitelerin basitleştirilmesi ve eşyanın taşınmasının kolaylaştırılması amacına da uygun değildir.

Diğer taraftan, Sözleşmenin 23 üncü maddesi;

"*Gümrük makamları, özel durumlar dışında,*

- Karayolu taşıtlarına, taşıt dizilerine veya konteynerlere kendi ülke toprakları üzerinde, masrafları taşıyıcı tarafından ödenmek üzere, refakat edilmesini,

- Karayolu taşıtlarının, taşıt dizilerinin veya konteynerlerin ve yüklerinin yol boyu süresince muayene edilmesini,

talep edemezler."

Bu maddenin "Karayolu taşıtlarına refakat" başlıklı yorum notu;

"*Sözleşmenin 23 üncü maddesi, sadece başka bir yolla gümrük mevzuatına uyulmasının sağlanamadığı istisnai durumlarda refakat verilebileceğini belirtir. Refakate ilişkin karar risk analizine dayalı olmalıdır. Gümrük makamları, özellikle, nakliyecinin eşya ile birlikte taşıtı varış veya çıkış (yol boyu) gümrük idaresine sunmaması ve eşyanın yasal olmayan bir biçimde serbest dolaşıma sokulması riskini analiz etmelidir. Refakat kararı verilirken, gümrük makamlarının, diğerlerinin yanı sıra aşağıdaki hususları da (özel bir sıralama olmaksızın) değerlendirmesi tavsiye edilir.*

- TIR karnesi hamilinin, TIR rejiminden kendi isteğiyle çıkması veya ihraçlarına ilişkin bilgiler de dahil olmak üzere, gerçekleştirdiği gümrük usulsüzlüklerine ilişkin bilgi

- Taşıyıcının itibarına ilişkin bilgi,

- Risk altındaki ithal veya ihraç vergi ve resimleri tutarı,,

- Eşyanın menşei ve güzergahı, ..."

Sözleşmenin 47 nci maddesi;

"*1. Bu Sözleşme hükümleri ne kamu ahlakı, kamu güvenliği, hijyen veya kamu sağlığı ya da hayvan veya bitki sağlığı amacıyla ulusal mevzuat kapsamında uygulanan kontrolleri ve kısıtlamaları ne de bu mevzuat nedeniyle ödenmesi gereken vergi ve resimlerin tahsilini*

engellemez.

2. *Bu Sözleme hükümleri, taşımacılığı düzenleyen diğer ulusal ve uluslararası hükümlerin uygulanmasını engellemez.*"

Bu maddenin "Ticaretin kolaylaştırılması ve gümrük kontrolleri" başlıklı yorum notu;

"*TIR Sözleşmesi gümrük transit rejimini amaç edinen bir gümrük sözleşmesidir. 47 nci maddenin amacı gümrük mevzuatı dışındaki ulusal mevzuata dayanan ilave kısıtlamalar ve kontrollerin uygulanmasına izin vermektir. Bu nedenle, bu madde ilave gümrük gerekliliklerine gerekçelendirmek için kullanılamaz.*

47 nci maddenin 1 inci fıkrası uygulandığında, bu tür kısıtlamalar ve uygulamalar genellikle taşımacılar için gecikmelere ve ilave masraflara neden olur. Bu dikkate alınarak, bu tür kısıtlama ve kontroller asgari düzeyde tutulmalı ve bunları haklı kılacak şartlar ya da gerçek risklerin olduğu durumlar ile sınırlandırılmalıdır."

Gümrük Genel Tebliği (TIR İşlemleri) (Seri No:1)`nin "Memur refakati" başlıklı 55 inci maddesi;

"*(1) Taşınan eşyanın gümrük vergileri toplamının TIR Sözleşmesine göre tespit edilen azami teminat tutarını aşmaması durumunda hiçbir şekilde memur refakati verilmez.*

(2) Taşınan eşyanın gümrük vergileri toplamının TIR Sözleşmesine göre tespit edilen azami teminat tutarını aşması koşuluyla; kaçakçılık yapılacağına dair ihbar, istihbarat, kuvvetli şüphe bulunması veya gerek taşınan eşya gerekse taşıyıcı hakkında gümrük idarelerinde risk verilerinin mevcut olması hallerinde;

a) Öncelikle Araç Takip Sisteminden yararlanılması yoluna gidilir. ATS cihazının bulunması halinde hiçbir şekilde memur refakati verilemez.

b) İlgili gümrük idaresinde ATS cihazının bulunmaması durumunda ise; müdür yardımcısının başkanlığında en az üç kişiden oluşan komisyon tarafından gerekçeli bir karar alınmak ve bu kararda ATS cihazının bulunmadığı da belirtilmek suretiyle memur refakati verilebilir..."
hükümlerini amirdir.

Bu çerçevede, TIR Karnesi muhteviyatı eşyanın gümrük vergileri toplamının 100.000 Avro'yu aşması halinde, mevcut TIR Karnesi'nin sonlandırılarak yerine transit beyannamesi açılmasının

Sözleşme hükümleri ve amacına uygun olmadığı da dikkate alınarak taşımanın niteliği, taşınan eşyanın cinsi ve diğer risk unsurlarına bağlı olarak gümrük idarelerince taşıta ATS cihazı takılması veya memur refakati verilmesi gibi tedbirlerin öncelikli olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Mustafa GÜMÜŞ Bakan a. Genel Müdür

Gümrükler Genel Müdürlüğü İçin Tıklayınız. **Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız.**